

բանկ մը, որ տիրանալով Ասորիներու վանքին կը հաստատուի հոն (1100—1104): Խաղաղութիւնէ վերջ, Ասորիները իրենց եպիսկոպոսին հետ Եգիպտոսէն կը վերադառնան և կ'ուզեն վերջստանալ իրենց վանքը ազարակով միասին. և ցոյց կուտան իրենց սեփականութեան թուղթերը. Անտիոքի Ասորիներու պատերիարքը՝ Աթանաս՝ անձամբ Երուսաղէմ կուգայ և Պաղտին Ա. թագաւորին մօտ հարկ եղած գիմուսը կը կատարէ: Շատ դրամ վասնելով՝ Ասորիք կը տիրանան իրենց վանքին: Այս միջոցին Արարները Jeoffroyն, ձերբակալելով կը տանին Եգիպտոս և կը բանտարկեն, և ան երեսուն և երեք տարի կը մնայ բանտի մէջ: Jeoffroy ընտանիքը, 1137ին կը խնդրէ Հայոց եպիսկոպոսէն, որ նոյն ատեն ի նպաստ հայ կարօտելոց դրամահաւաքութեան համար Եգիպտոս կ'ուղևորէր, միջնորդութիւն մը կատարել տեղւոյն ազգեցիկ Հայոց մօտ, Jeoffroyն ազատելու համար բանտէն. և փոխարէնը կը խոստանան տալ ազարակ մը կամ զիւզ մը: Նոյն յիշատակարանը կը յարէ թէ Հայք Եգիպտոսի մէջ 1135—37ին շատ զօրաւոր և զիրքի տէր էին. Երուսաղէմի հայ եպիսկոպոսը կը խոստանայ կատարել իրենց խնդրանքը: Եսայի կ'ուղևորի Եգիպտոս. և կը դիմէ Եգիպտոսի Հայոց իշխանին, որ՝ երբ կը տեսնէ հայ եպիսկոպոսը՝ շատ կ'ուրախանայ, և որովհետև հայոց իշխանը բոլոր Եգիպտոսի մէջ շատ ազգեցիկ էր, կը խոստանայ անոր շնորհել ինչ որ կը փափաքէր. Եսայի բանտարկեալին մասին կը միջնորդէ և Jeoffroy կ'ազատի ու կը վերադառնայ Երուսաղէմ և կ'ուզէ տիրանալ ասորիներուն վանքին. բայց ասորի Իգնատիոս եպիսկոպոսը կը դիմէ թագաւորին, շատ նեղութիւններէ վերջ, զբամական հառուցումով կ'ստանայ վանքը 1144ին, հաճեցնելով նաև Jeoffroy Փրանկ իշխանը: A. Martin այս ասորի ձեռագրէն զատ, Բարիդի Ազգ. Մատենադարանին մէջ գտած է ասորերէն ձեռագիր Աւեսարան մը (թ. 51) զրչութեամբ Ռոմանոս դպրի, որ իր յիշատակարանին մէջ, աւանց յիշելու վերոգրեալ մանրամասնութիւնները կը գրէ թէ Jeoffroy Փրանկը բանտէն ազատած ու Երուսաղէմ վերադարձած էր հայ եպիսկոպոսին միջնորդութեամբը:

Այս երկու յիշատակարանները որքան որ հայ եպիսկոպոսին անունը չեն յիշատակեր, բայց ժամանակագրութեան համաձայն, հաւանական կը դասենք թէ վերոյիշեալ հայ եպիսկոպոսը Եսայի